חלב נקי
חלב בריא

חלב ואיכות חלב

תקנון איכות החלב

עזרא שושני, אגף למיכון וטכנולוגיה, שה"מ

הנהלת מועצת החלב אישרה את "תקנון איכות החלב" זה לא מכבר. תקנון זה מיועד לשפר את איכות החלב ואת טיב מוצריו, כאשר המסר הוא חד־כווני: אספקת מוצרים בעלי חיי־מדף ארוכים, ומרקם, טעם וריח נאותים. מוטו זה הוא המנחה כיום גם את המחלבות, בנוסף לכמות התוצרת שניתן להפיקה מחלב גולמי, ביודען שתנאי התחרות המתהווים עם גורמי יבוא מחייבים העמדת שיקולי הצרכן מעל לכל מטרה אחרת. משמע, כיום היצרן אינו בראש סדר העדיפויות ועליו להכין ולהרגיל את עצמו לייצר חלב, שטיבו ואיכותו יענו על הדרישות החדשות.

בתקנון איכות החלב נכללים בדיקות שונות, אשר חלקן מהוות בסיס לתשלום החלב: ספירת תאים סומטיים, ספירת חידקים כללית, נקודת קיפאון (המייצגת תוספת מים לחלב), חמיצות מטוטרת, וחומרים מעכבים. המגמה הכללית היא להחמיר בדרישות סף לבדיקות אלה עם ההתקדמות בציר הזמן. יצרנים, אשר לא ישכילו להתמודד עם דרישות אלה ייאלצו לנטוש את הענף עקב קנסות כבדים שתקנון זה יאפשר להטילם. אך זאת סאגה שאינה מעניני העוסקים בהדרכה (כולל כותב שורות אלה), אשר מעצם תפיקדם מחוייבים להדריך ולייעץ ליצרנים אשר יהיו מעוניינים בכך.

מערך בריאות העטין, אשר הוקם השנה במסגרת מועצת החלב, מכנס בצל קורתו נציגים של גופים שונים (מועצת החלב, המ"ב, החקלאית, שה"מ, המכון הוטרינרי) היושבים על המדוכה זה מספר שבועות, כיצד לתת מענה לתקנון איכות החלב לקהל היעד: היצרנים. בשלב זה הוחלט להדפיס חוברת הדרכה מתומצתת, אשר תבהיר בצורה רהוטה ליצרן, כיצד להתמודד עם הדרישות החדשות. חוברת זאת מוכנה בימים אלה, והיא תופץ בקרוב בין המשקים. פעולות אחרות תינקטנה בהתאם לתחושות מהשטח. בראש פירמידת המערך עומדים כיום אברהם הראל — מנהל אדמיניסטרטיבי, דר' שמוליק פרידמן — רכז מקצועי, דר' יגאל וישינסקי — מנהל מעבדת צפון, ודר' עדין שווימר — מנהל מעבדת דרום. לרשות היצרנים עומדים כיום גם צוותי ההדרכה הבאים: מערך ההדרכה של שה"מ, אשר בתחום ממשק החליבה עוסקים בו שניים: עובדיה גמיל וכותב שורות אלה וכן מדריכי ממשק החליבה של המערך לבריאות העטין, הפרוסים גיאוגרפית: בצפון — מאיר רייכמן ואחיעם שני, ובדרום — זאב פלדהיים ושלמה וייס.

במסגרת מדור זה אפרסם סדרת מאמרים מפורטים, אשר יתנו מימד עומק נוסף לבדיקות השונות. המאמר הראשון בסדרה יעסוק במבחן החמיצות. אם תופנינה שאלות בתחום איכות החלב למערכת "משק הבקר והחלב", הן תזכינה למענה במדור זה.